

Electrocompanionet multispiller EMP-1:

Askeladd?

Askeladden seilte et skip som gikk like godt på land, på vann og i luften. EC-sjef Mikal Dreggevik har kreert en lyd- og billedspiller som er blant de beste på standard 16 bits, SACD, DVD Audio, DD, DTS i både stereo og multikanal. Dessuten gir den et avansert computerstyrt progressivt videobilde i vanlig DVD-format.

Tekst og foto: Knut Vadseth

Tidlig prototype av en EMP-1-

Det var fra første stund krystallklart at denne meget avanserte multispilleren til Electrocompanionet på flere punkter spilte skjorta av den "gamle" MC Up som mange mente var firmaets kanskje sterke kort i forhold til konkurrenter fra hele verden. Og den tyske EC-importøren fortalte oss på high-end messen i Horten at han hadde sagt opp agenturet på Emm Lab etter å ha hørt den første prototypen fra Electrocompanionet på Tau...

Dette siste virket mildt sagt mindre seriøst på oss i Fidelity som akkurat hadde brukt en masse penger for å kjøpe en brukt SACD/CD spiller fra EMM Labs som referanse. Er det så enkelt å sette sammen et team av elektroingeniører, kjøpe inn alle viktige komponenter fra de få aktørene på verdensmarkedet som produserer dette og – vips – være blant verdens beste

på noe samtidig så enkelt – og så komplekst – som å produsere en konkurransedyktig high-end multispiller av verdensklasse?

Også Emm Labs hadde riktignok bygget om en standard DVD-spiller med tilhørende aggressiv prisforhøyelse, men de separate DA-konverterne var tross alt konstruert av verdens fremste ekspert på SACD, systemkonstruktør Meitner himself. Og disse var en viderutvikling av de samme konverterne som studioer over hele verden benytter for å sjekke egne opptak, forøvrig gjort med Meitner DSD digitalkonvertere. Denne Meitnerriggen kostet også 4-5 ganger så mye som stipulert utsalgspris på den mest omfattende utstyrte multispiller EC hadde i kjømda, og Meitner-riggen altså uten bildemuligheter.

Prototype

Nå hadde riktignok EC den formidable MC Up å bygge videre på; en glitrende bra 30-tusen kroners spiller med livsbejaende trøkk i bassområdet. Og en minst like frivolt øvre mellomtone og som samtidig spilte STOOOORT og flott på det meste. Og med en morofaktor som gjorde mange andre CD-spillere til noen puddinger. Men mye av dette skyldes nok en fremragende mekanisk konstruksjon med et toppladet drivverk som var nitidig akustisk isolert fra omgivelsene. En kostbar løsning med et veldig produksjonskrevende kabinett, men vel verd det!

Vi hang derfor litt med gjeipen da vi fikk se den første prototypen av EC multispiller ved åpningen av ny EC-butikk i Oslo. Gjeipen hang ikke fordi denne prototypen låt dårlig, men fordi den nye multispilleren var av en langt enklere

og mye mer produksjonseffektiv variant med skuff og med en mye rimeligere elektronisk akustisk avkobling. Det var tydelig at blårusen hadde overtatt!? (Forklaringen skal være så enkel at det ikke finnes leveringsklare DVD-drivere på markedet.)

Men så låt det altså ganske fint, ikke minst oppover i mellomtone og diskant som vi måtte innrømme var betydelig forbedret med en langt mer naturlig lett og ledig oppløsning og klangbalanse. Var de opprinnelig gode Dac'ene ytterligere forfinet?

Meitner-referanse, selv om det ikke uventet var akkurat den klasseforskjellen i lyden som priskforskjellene skulle tilsi. Ingen i testpanelet syntes likevel at EC var fullt så god som bl.a. SACD-spilleren fra Marantz (ca. kr.30K) som ble gruppetestens "vinner".

Også den kritikerroste Ayre 2 kanal multispiller låt enda mer deilig og sofistikert i våre ører. Denne hadde en varm klangbalanse som pus-sig nok låt "typisk" Electrocompaniet og som kunne spille både SACD og DVD-Audio i stereo, men uten billedmuligheter. En flott spiller, men til dobbelt pris av Marantz og enda dyrere enn

da vi omsider fikk en "pre" produksjonsmodell, men med den endelige bildemodulen som ifølge fabrikkens var blitt betydelig mer avansert enn opprinnelig planlagt.

Og selv om de analoge bildeutgangene knapt var utover en god standard DVD-spiller i en helt annen prisklasse, opplevde vi at HDMI utgangen gav et imponerende flott bilde på vårt drøye 3 meter store lerret. Ikke noe bedre enn masseproduserte 10-tusen kroners spillere, kanskje, men finsmakere også på billedsiden kan eventuelt bygge ut med egen "scaler", om de ikke er 100% fornøyd.

Første lytt

Da vi omsider (litt urettferdig sagt da Tau-gjengen i virkeligheten har utviklet denne komplekse DVD-spilleren i rekordfart) fikk en modell til vår gruppetest av CD/SACD, multispillere i nr. 24, fikk vi beskjed om at billeddelen ikke var helt ferdig, men at lyd delen skulle være identisk med produksjonsmodellen som vi skulle få så snart den kom fra samlebåndet.

Selv var jeg umiddelbart svært begeistret for en ekstra "klarhet" i lydbildet som jeg fant uhyre oppmuntrende. Her var større ro og mer sort stillhet mellom transientene enn vanlig fra CD-mediet. Selv med en smule slank klangbalanse, litt uventet fra EC, var det en dynamisk kontrast og utklaring fra store deler av frekvensområdet som absolutt minnet meg om vår

Electrocompaniet som også leverte fullbalansert multikanal og progressivt bilde.

Hvem er kunden?

Her hadde vi altså en multispiller med en anbefalt utsalgspris på snau kr. 50.000 som spilte CD og SACD "nesten" like bra som stereospesialistene, men som også tilbød multikanal og bilde mot en honorar på ytterligere tyve tusen. For den prisen kan man jo kjøpe en egen DVD-spiller i tillegg til en dedikert CD spiller i 30 tusen kroners klassen? Det finnes en rekke DVD-spillere med high-end billedkvalitet og utmerket lyd kvalitet fra både Marantz, Denon, Pioneer, og Primare til 10-20 tusen. Og hva med Blue Ray og HD som nå begynner å komme?

Det var da også billedsiden vi først sjekket ut

For det er jo lydsiden som er Electrocompaniets greie, og lyden er blitt betydelig bedre på siste versjon.

Endelig versjon

For selv om heller ikke siste versjon fra Electrocompaniet er noen Meitner-killer om man holder pris utenom, så er det nå faktisk mulig å innrømme at flere viktige lydtekniske parametre er helt på høyden tross at den koster femteparten - og har flere fasiliteter! Og det samme gjelder da selvfølgelig også i forhold til den eksisterende modell MC Up, multispilervinneren Unidisc 1.1 fra Linn, den fremragende Cary CD 306 (som fortsatt er vår CD/SACD favoritt i prisklassen), den EC-lydene Ayre og den glimrende standard rør CD-spilleren fra Audio Research.

Dette er alle spillere som vi har eller nylig har hatt i vårt referanseanlegg og som er i noenlunde samme "klasse" som EC, selv om alle låter litt forskjellig. Alle har de egenskaper som gjør at man med rette kan hevde at de på en eller flere områder er "bedre" enn de andre, og da også "bedre" enn EC multispiller. Men alle er enten mye dyrere enn EC, eller de har mindre muligheter enn denne. De fleste er faktisk både dyrere og har verken bilde eller balansert multikanal, om det siste skulle være viktig!

Men i dette selskapet er det likevel fullt mulig å hevde, uten dumme seg helt ut, at man synes at EC med sin mørke klangbalanse og dramatiske presentasjon totalt sett låter BEST! Og dette altså selv om den både er rimeligst og gjør mest!

Vi har gjort en rekke sammeligningstester i forhold til alle disse andre spillerene, og ofte har EC kommet best ut på flere opptak. Særlig er den imponerende bra på storslagen orkestral filmmusikk. Det er noe med lyden som gir deg de enorme forventninger man har i en stor premierekino og venter at det store sceneteppet skal trekkes til side...

Likevel er ikke EC min egen lydfavoritt, men som nevnt er forskjellen såpass liten at jeg – med unntak for Cary – knapt hadde reflektert på noen av de andre om prisen har noe særlig betydning. Nærmere er det knapt mulig å komme med en innrømmelse av at den lydmessige forskjellen til EMM labs og de andre er ganske beskjedne – og mye basert på subjektiv

EC-direktør Mikal Dreggevik ved åpningen av merkevarebutikk på Oslo Vest.

synsing. Sammenlikningen med alle disse ble foretatt med vår sedvanlige forforsterkere fra DP og Krell, men like før vi gikk i trykken prøvde vi det samme med en enda mye dyrere forforsterker. Og det må innrømmes at da kom Emm Labs enda bedre til sin rett med sin lette, luftige og helt magisk naturlige mellomtone...

NY(!) EC multispiller

Hva har så skjedd mellom første og andre testobjekt fra Electrocompaniet? Ikke bare er video-biten, i hvert fall med HDMI utgangen, blitt helt akseptabel med en bilde kvalitet som vi forventer det fra en minst 10 tusen kroners DVD-spiller.

Også lyd kvaliteten som interesserer oss Fidelister mest, er betydelig forbedret. Er dette nå en praktisk alt-i-ett løsning for musikkentusiasten som også vil se konserter og andre DVD-filmer?

Jeg har allerede nevnt at forsteintrykket av denne spilleren var de usedvanlige gode dynamiske egenskaper med krispe transienter uten rask og rusk, og med den absolutte svarteste stillhet i mellom. Her var, tross et relativt nøytralt lydbilde, ingen mangel på størrelse, men likevel ikke helt med det musikalske fundamentet som man forventer etter beste EC-tradisjoner. Det var også en forsiktig sordin på den lavere del av bassområdet, en liten feighet i den dynamiske kontrasten. Dette var vel hovedårsaken til at den første spilleren ikke kom enda bedre ut i gruppetesten.

Men det var altså forrige versjon. Den nye pre-produksjonsmodellen låter klart mørkere, og har en betydelig fyldigere bass og mer løssluppen dynamisk kontrast uten at kontrollen og stramheten i lydbildet er vesentlig redusert. Her er nå et drama og en musikalsk intensitet som ingen av de andre gjør bedre!

Også størrelsen og dybden av lydbildet er betydelig bedre enn tidligere modell, i en grad som gjorde at jeg tok en telefon til Electrocompaniet for å spørre hva som hadde skjedd. Det ble da "innrømmet" at man hadde valgt å legge inn en ekstra mekanisk/akustisk isolator i tillegg til den elektroniske.

Dessuten hadde man etter uttalige lytteprøver valgt å sette ned hastigheten på DAC'ene til en innstilling på 96kHz istedenfor 196kHz. Et klokt valg, etter det vi kan høre! For fra å være en litt "flink" alt-i-ett-greie, er multispilleren nå et seriøst valg for oss musikkelskere som er villig til å betale litt ekstra for en 30 tusen kroners (eller mer) CD-spiller for også å kunne gjøre litt ekstra som å se film, musikkvideoer og konserter; og å eksperimentere med multikanal når sjansen byr seg.

Sammenlikninger

Før vi beskriver den karakteristiske lyd karakteren fra EC nærmere, kan det være nyttig å høre hvordan de helt sentrale "konkurrentene" opp-

Komplett stereo / multikanal anlegg fra Electrocompaniet.

leves under samme forhold med DP og Krell forforsterker og med Valhalla og Wireworld Gold signalkabler. (Sistnevnte er forøvrig en positiv overraskelse med fremragende oppløsning, men med en litt varmere og fyldigere klangkarakteristikk enn Valhalla som er vår faste referanse.)

Resten av utstyret er den sedvanlige DP A-1s som jeg opplever som litt fyldig i grunntoneområdet, men forøvrig absolutt nøytral uten overdreven morofaktor. Referansehøytalerne er B&W 801D som også er svært nøytral uten særlig mye egenlyd utenom en litt potent dybbass. Det typiske for denne høytaleren er at den er fullstendig homogen, slik at det er lett å vite at eventuell hardhet eller "kanter" skyldes andre ting.

Selvfølgelig overdriver jeg lydkarakteristikene en smule slik at en millimeter kan høres ut som en meter når jeg skal beskrive alle spillerne, men dette er faktisk nødvendig da forskjellene uansett ikke er dramatiske i denne overklassen. Vi snakker uansett om noen av de beste spillerene på markedet.

Emm Labs og Linn Unidisc 1.1

La oss endelig begynne med det svært mange high-end journalister mener er "verdensreferansen" når det gjelder avspilling av CD og multi-kanal SACD; EMM Labs spiller og 6 kanals DAC konstruert av Ed Meitner. Fidelity kjøpte til slutt denne spilleren som ga oss et skikkelig hakeslepp da vi testet den i nr. 18. Det er senere kommet ny modell som hevdes å være noe fyldigere i klangbalansen. Denne har vi dessverre ikke hørt, men vi sparer for å få råd til en oppgradering...

Tross et ekstremt forskjellig utseende, den vevre Linn mot de to store klumpete boksene fra EMM labs, så har disse spillerene felles den lette, luftige og ganske solfylte mellomtonen sammen med en diskret avrundet diskant. Begge gir et ganske uventet og usedvanlig stort lydbilde, og særlig lille Linn gir i forhold til den lave vekten og det spinkle utseende et uventet potent grunnfjell med flott musikalsk fundament og en tredimensjonalitet som vekslende imponerende bra i forhold til opptakene.

På sitt beste er lydbildet fra Linn enormt stort og med god plass mellom aktørene. Og som den eneste spilleren opplever jeg også at lydbildet enkelte ganger fremkommer FORAN høytaleren. Dette har vært vår referanse i mange år, og både på CD og SACD låter det glimrende, men ikke fullt så oppløst som de seneste modeller fra dCS og Cary, og ikke samme ultrarene transientskuldre som EC.

EMM labs er muligens litt bedre oppløst også på vanlig CD, men forskjellen er først og fremst betydelig bedre dynamisk kontrast og en uventet dyp bass som ekstremt stramt, dynamisk og kontant fillerister vinduer som ikke er forskriftsmessig gjenlukket. Det mest oppsiktsvekkende med denne spilleren er likevel ikke imponatorfaktoren når man skal demonstrere den, men hvordan noe av det gnistrende livet som man knapt fatter rekkevidden av når man hører det, i vesentlig grad blir borte i musikken på nesten

Audio Research.

Ayre.

Cary.

alle andre spillere – også EC – når man går tilbake for å sjekke forskjellene.

Diskanten er kanskje en smule for tilbaketent, jeg velger likevel å kalle den naturlig, men her KAN mangle litt rasp og overtonestruktur, noe Electrocompaniet får til med en frisk øvre mellomtone (i forhold til et generelt varmt og litt mørkt lydbilde) som av underlige årsaker likevel ikke fremprovoserer metalliske s'er eller annen støy.

Ayre og Cary

Ayre har denne "typiske" fyldige Electrocompani-lyden slik som vi husker den for noen år siden. Denne er behagelig, glatt, men aldri så lite myket opp av en form for softing av transientskuldrene som minner mye om god, gammeldags annenharmonisk forvrengning. Dette gir et deilig lydbilde som kan sammenliknes med det filmbransjen kaller et "Doris Day" filter som forskjøvner rykker og kviser.

Dette er likevel bare en tendens som mange vil oppleve veldig positivt til sin musikk, og opp-

løsning og storheten i lydbildet er forøvrig omtrent som forventet i prisklassen, snau kr. 60 tusen i 2 kanaler og uten bilde. En muligens litt voksen pris på dette produktet kompenseres med en god og ganske rimelig forforsterker fra samme firma. Utseende og byggkvalitet er, både for spiller og pre, i toppklasse. Men med CD-spilleren, knapt nok det drama og den hardslående kraftutfoldelsen som Electrocompaniet kan varte opp med til lavere pris.

Men Ayre kan altså friste med mindre sjenerende rynker og kviser i gamle og dårlige opp-tak sammen med et generelt stort og deilig lydbilde.

Cary er også fyldig og feiende stor og flott, og med et langt mer macho og spenstig lydbilde i overkant av hva vi opplever fra Electrocompaniet nedover, og enda mer åpent, luftig og med krispere transienter oppover. Vi ga denne modellen glimrende test i nr. 25, men siste versjon er ytterligere forbedret uten særlig mer dikkedarer enn at prisen er gått opp en smule. (Utsalgsprisen er fastsatt til kr. 75.000, men selges til "gammel pris" kr. 60.000 så lenge dollarkursen holder seg lav.)

Her er likevel snakk om betydelige forbedringer fra noe som allerede var glimrende med

hensyn til det allerede storslåtte grunn-toneområdet med fabeleaktig dynamisk kontrast parret med stålkontroll. Også oppløsning er blant de aller beste, og den lyder overlegent mye bedre enn Emm Labs sammen med Cary's egen referanse forforsterker. (Les mer i neste nummer!) En fabelaktig kombo! Også holografien er kjempes-tor og meget presis, men mellomtonen er mer akrylmalt med et stort og dramatisk bilde mens EMM Labs er den mindre imponerende men veldig naturlige og organiske pastellversjonen.

Utseende er også rålekkert og meget solid, men her er kun to kanaler og ikke noe bilde. Etter vår mening er Cary den beste to kanals digitalavspilleren vi hittil har hørt i denne prisklassen. Om man da ikke MÅ ha rørllyden fra den dyrere og enda betydelig mørkere klangen fra Audio Research...

Audio Research og Electrocompaniet

Audio Research CD-7 er den mørkest lydende CD-spilleren vi har hatt i hus. Det er også en av de beste på grunn av rørets enestående egenskaper til å slippe ut strålende opplyste transientdetaljer mot den generelt mørke bakgrunnen. Og når man først har vent seg til den mørke klangbalansen med liten opplevelse av "diskant", begynner vi alle å lure på om ikke dette faktisk er nærmere virkeligheten i en konsertsal. Låter "hi-fi" egentlig unaturlig?

Og liker vi denne verdensberømte 16 bits CD-spilleren fra ARC, liker vi kanskje også spilleren med den nest mørkeste lyden i denne referansegruppen; nemlig Electrocompaniet multispiller? Og som i tillegg til å avtaste standard 16 bits plater med ekstra utglating i diskantområdet, også spiller SACD, DVD Audio, DVD video med DTS og Dolby Digital; både i to kanal og i hele seks balanserte kanaler. Pluss altså et meget brukbart videobilde. Og alt dette til halve prisen av den dedikerte 16 bits avtasteren fra USA...

Selv om Electrocompaniet ikke har helt ut de samme gnistrende transienttoppene som Cary, så har EC-spilleren denne "karamell"aktige øvre mellomtone som i alle år har vært kjennetegnet på typisk rørllyd i grunn-toneområdet. Dette inkluderer enn glimrende oppløsning og fullstendig mangel på harde forvrengningsfenomener, men kanskje en liten dæsj

annenharmonisk? Og ingen av de andre spillere er bedre enn EC når det gjelder å fremleke renskurte transienter som popper opp mellom det svarteste av det svarte av dørgende stillhet. Et imponerende utviklingsarbeide fra jengen på Tau!

Konklusjon

Det må innrømmes at vi har hatt noen småproblemer med betjeningen av denne komplekse spilleren i løpet av de to-tre månedene vi har hatt den i daglig bruk, men dette er neppe uvanlig for en førproduksjons utgave som er laget nettopp for å oppdage småfeil i den komplekse datastyringen.

Viktigere er det at Electrocompaniet har klart det betydelige kunststykket å ta det beste fra sin berømte CD-spiller, modernisert denne og oppnådd en lyd-kvalitet som gjør dette til den eneste maskinen vi musikk- og filmelskere trenger. Og det til en pris som riktignok virket skremmende høy i første omgang, men som etterhvert viser seg å være tvert imot et kupp, i hvert fall her i Norge.

Dette er riktignok ikke min personlige lydfavoritt om jeg skulle ha en tokenals lyd-avtaster for sølvplatene mine. Men med særdeles beskjedne kompromisser i forhold til både Cary og EMM Labs. Den befinner seg lydmessig omtrent midt i denne eksklusive haugen, etter min smak. Men samtlige av disse spillerene er blant de aller beste også til avspilling av CD og SACD-plater på det norske markedet! At EC multispiller i det hele tatt er med i dette usedvanlig gode selskap av verdens beste digitalavtasterer med BÅDE sin lavere pris og flere muligheter, er vel nærmest en liten sensasjon. Om man da ser litt nærmere på hva dette gulleget fra Askeladd Mikael Dreggevik faktisk kan gjøre i både to og 6 kanaler.

Som man skjønner; EMP-1 er et high-end eventyr til lands, til vanns og i luften...

Pris kr. 49.990,-
Produsent: Electrocompaniet, Tau

Intervju med EC-direktør Mikal Dreggevik:

Electrocompaniet kjøper DP

Det norske hi-fi lokomotivet øker bredden og kvaliteten for å møte verdens mest kresne high-end kjøpere med kjøp av Dynamic Precision, og hele 3 stands og fremragende lyd på high-end messen i Munchen.

- **H**ei, det er Mikal. Jeg er i bilen på vei til stor EC-utstilling i Roma, men Fidelity hadde ringt?

- Ja! Har akkurat snakket med Leif Erntsen for en kommentar til nyhetene om det vennligsinnende kjøpet av DP. Han var veldig glad og optimistisk og skrøt av potensialet ved å samarbeide med deg og produksjonsmiljøet på Tau...

- Vi har lenge vært imponert av mye av den patenterte teknologien bak de store forsterkerne fra DP, og også ønsket å forsterke vår ekspertise med de rutinerte konstruktørene i Dynamic Precision. Vi ønsker å beholde DP som en egen proff- og super high-end linje,

men vil på samme måte som med egne produkter satse betydelig på ultimat design beregnet på verdens mest kresne kunder i USA, Taiwan, Russland og selvfølgelig Europa.

Lista er lagt mye høyere over hele verden, men det viser seg at EC holder fint følge og nå selges i 40 land. For hver eneste messe vi deltar på, får vi nye importører som lar seg begeistre av lyd kvaliteten. Også flere kjente high-end- og studio høytalerprodusenter har i det siste begynt å benytte Nemo og AW 400 for å demonstrere sine nyeste kreasjoner.

- Ja, selv landets mest kjente high-end butikksjef skrøt av at du leverte noe av den beste lyden på high-end messa i Munchen,

selv om han ikke selger dine produkter...

- Hyggelig! Vi har motatt flere priser i det siste som "beste lyd", både fra messearrangører og fra hi-fi blader som har testet komplette systemer fra verdens mest kjente high-end produsenter. Vi får forøvrig strålende mottagelse for våre nyeste produkter; multispilleren som Fidelity nå har til test, samt en rimeligere CD-spiller til under 20 tusen.

- Vi kan antyde at testen av multispilleren falt bedre ut enn vi hadde drømt om også her i bladet, så du får ta imot gratulasjoner også fra oss i Fidelity. God tur til Roma!

KV

PARASOUND NEWCLASSIC

MODEL 2100
Stereo forforsterker

Parasound lanserer forforsterker i NewClassic serien

Den nye forforsterkeren har fått navnet Model 2100 og er ett etterlenget familiemedlem til den rimlige og velspillende NewClassic serien. Model 2100 er en forforsterker som klarer flere oppgaver, blant annet kan det nevnes innebygget RIAA-trinn både for MM og MC pick-up, automatisk volum tilpassning på MP3 inngang i front og sist, men ikke minst muligheten for tilkobling sammen med ditt eksisterende surround anlegg for seriøs stereo lytting.

Leveres i 2 farger: Sort eller Sølv

Model 2100

- 7 stereo innganger (1 valgbar phono/linje)
- Bass og diskant kontrollen kan skrues av og på med fjernkontrollen
- Fjernkontroll inkludert
- Record / Fixed utgang
- Ekstra RCA utgang kan settes i Stereo eller Mono for bruk sammen med subwoofer
- Hode-telefonutgang

- Frekvensrespons 10 Hz - 100 kHz, +0/-3 dB, 10 Hz - 50 kHz, +0/-0.75 dB
- THD: 0.003%
- Signal støyforhold: 112 dB, input shorted, IHF A-weighted; 92 dB, input shorted, unweighted
- Inngangsfølsomhet: 200 mV for 1 V ut
- Max utgangsnivå: > 7.6 V
- Crosstalk: over 95 dB ved 1 kHz; 76 dB ved 20 kHz
- Motorisert analog volumkontroll

Importør: Norwegian Custom Media Solution as - P.B. 383, 1363 HØVIK - Tlf. 67 57 85 55 - E-post: info@ncms.no - www.ncms.no